

SNG NOVA GORICA - Nova premiera *Nekaj ljudi išče srečo in crkne od smeha*

Odrsko branje Sybille Berg

NOVA GORICA – Sybille Berg je nemška pisateljica (Weimar, 1962), ki je napisala svoj prvi roman *Nekaj ljudi išče srečo in crkne od smeha* leta 1997. Letos je izšel v slovenščini in to na ne- navaden način, s prevodom-uprizoritvijo na ma- lem odru Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica. Prevajalka in dramaturginja postavitev nove premiere je bila Urška Brodar, režiserka pa Eva Nina Lampič. Roman, ki se (jasno) bere, ki ga interpretirajo igralci približno tako, kot je nekdanj Mile Korun zrežiral Pirandellovo igro *Šest oseb išče avtorja*, in naključje je hotelo, da šest igralcev pripoveduje Berginin roman, vseh 88 poglavij, zaradi česar je tudi dolžina narativne predstave temu ustrezna. Bolj kot gledališkost stopa zaradi tega v ospredje razgradnja gledali- škosti, kar je bila osnovna intencija režiserkinega pristopa, ki je ustvarila nedialoško poslušanje sicer zanimive zgodbe, ki v postopku močno spominja na prenovitelja sodobnega romana Al- freda Doblina in njegov *Berlin, Aleksanderplatz*.

Prvi stik z romanom in njegovimi pripove- dovalci se zgodi že pred vhomom v dvorano, ko gledalce sprejemajo protagonisti naracije, jih na- govorijo in pospremijo v zaodtje, od koder se preko odra s postavljenimi rekviziti napotijo do svojih sedežev, kjer se bo začela interakcija z vsemi mogočimi odzivnostmi med avditorijem in odrom. Pripovedovanje romana je kar se da naravno, skorajda neosebno. Narativni lok pa pripoveduje o Helgeju, Pitu, Paulu, Veri, Nori, Ruth, Tomu, Karlu, Bettini, ki so vsi med seboj povezani s svojimi življenjskimi zgodbami, srečanji in srečevanji, spolnostjo, celo nemara ljubeznijo, med njimi so tudi sorodstvene vezi, največkrat varanja, z dolgočasna ali podivjana erotika, po- tovanja, odhodi in prihodi, selitve v daljne kraje in tako naprej. Vsi po vrsti umrejo čudnih smrti, Pita na primer skalpira njegova ameriška družica, nekateri celo oživijo in potem spet umrejo, edina preživela je Vera. Te zgodbe in te interakcije so zagonetno groteskne, včasih na robu obupa,

Zgodbo pripoveduje šest igralk in igralcev

včasih s pogledom v srečo, vsekakor pa se ustvari na odru in v dvorani melos deziluzije in težkega eksistencialnega grizljaja, ki ga predstavlja življenje v našem čudnem sodobnem svetu.

Zamisel režiserke Eve Nine Lampič je bila ta (kot že nakazano), da bi se vzpostavila posebna vez med pripovedovalci in prejemniki naracije, interakcija med dajanjem in prejemanjem, kjer se poslušanje lahko spremeni v akcijo, sicer izra- ženo s tišino, ki govori z otipljivo napetostjo. Tu pa tam se šest pripovedovalcev s svojih sedal dvigne in uprizori slow motion prizor. Takrat beseda utihne in je na vrsti gib. Zanimivo pri vsem tem je, da naratorji Arna Hadžialjevič, Miha Nemeč, Marjuta Slamič, Luka Martin Škof, Urška Taufer in Miranda Trnjanin svoja zbirna poglavja romana pripovedujejo tako, kot

da bi govorili hkrati sebi, gledalcem in prostoru, nikakor pa ne soakterjem, ki pa vendarle tu pa tam nastopijo s kratkim komentarjem o slišnem. Tudi narator posameznega poglavja se kdaj odloča za rezek, celo ironičen komentar.

Tako torej. Ob vsem povedanem o branju romana *Nekaj ljudi išče srečo in crkne od smeha* se odpira tudi vprašanje o odnosu med neodvi- sno sceno in institucionalnim gledališčem. Pred- stava to dilemo jasno zariše. Kot tudi to, ali je teater, ki ponuja tako imenovane avtorske pro- jekte, ko ustvarjalce in režiserja bolj zanima ustvarjalni postopek od vsebine ali dramatikove literarne predloge, namenjen le avtoreferenci, peščici strokovnjakov in gledališkim teoretikom, ali še komu?

Marij Čuk